

Nro. 47. és 48.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétaből, Pénteken December 21-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B e t s.

Ö Cs. K. Felsége kegyelmesen méltóztatott az
6 Felsége nevét viselő Huszár Regimentnél szol-
gáló Gróf Gatterburg József urat a' Mária Theré-
sia katonai Rendjének Ritt'erét, Cs. K. Camerariusi
méltósággal megajándékozni.

A' Cs. Kir. Alsó Austriai Kormányozószték
ilyen Kerülő Rendelést tétetett közönségessé: —

„Mint hogy az egészséget tárgyazó előre va-
ló vigyázás azt kívánja, hogy a' Török biroda-
lomból — a' melly nevezet alatt a' Duna és Szá-
va vizeken-túl lévő és tulajdonképpen a' Törö-
köktől lakott Ottomannus tartományok értettet-
nek — hozzánk által jövő minden kereskedőknek
és egyéb útasoknak, tsak az alatt a' fejtétel alatt

engedjessék-meg a' Cs. K. tartományokba való belépés, ha t. i. vagy a' Konstantzinápolyban lévő Austriai Cs. K. Internuntziusi hivataltól, vagy pedig az azon helyen lakó Cs. K. Consuli hivataltól, a' honnét jő az útas, legyen egészeget-targyazó rendes Bizonyságlevelek: erre nézve mindeneknek tudtok és megintetések végett ezen Felséges Rendeles kihirdettetik. "

Budáról ezeket írják —

Sándor ő Orosz Császári Felsége méltoztatott K. Magyar Helytartószeiki Tanácsos 's Cs. K. Kamarás Meltóságos Zsadányi és Török sz. Miklósi *Almády Antal* Urnak, azon különös érdemeire való tekintetből, mellyeket az ezen esztendőnek közepe' táján Magyar Országban hazájok-felé általutazott Orosz tengeri katona csoportoknak szállítások által, mint Királyi Biztos szerzett, egy brilláns drága gyűrűt küldeni.

A' Budai újságban olvassuk továbbá, hogy a' következő kérdésre, mellyet egy megcsemedett és örökös nélkül lévő Gavallér, ez előtt két esztendőkkel tett vala ki, hogy t. i. *δ*, a' *maga* 100,000 forintoknál többet érő vagyonját a' *közjóra nézve legjobban miként rendelkezesse-e?* 53 felelő irások jöttek-bé. A' jutalomúl feltett 300 forintokat, mellyeket Györkényi Pyber Benedek úr még egyszer annyival szaporított, a' jutalomkérdést kitett úr, Fő Tisztelendő *Virág Benedek* és *Fehér György* uraknak ítélte, és e' hónapnak 4-dikén által is adatta.

A' mi már most betses életének 24-dik esztendőjébe lépett Felséges Aszszonyunk' ditsőséges születése napját közönséges tisztelet-tétellel inneplették e' hónap' 14-dikén a' Budai fő tem-

plomban. Nagy mélt. mondott Méltóságos *Alagovich Sándor* Püspök és Gen. Vicarius úr. Jelen voltak az ájtatosságon az ott találtató minden Titkos Tanácsosok, a' F. T. Clerus, Generálisok, egyéb Fő Hivatalok, minden rendű és rangú sokasággal egyetemben.

A' Nagy Váradról érkezett tudósításokból most csak azt jegyezhetjük meg röviden, hogy a' N. Bihar Vármegyei T. N. Rendek a' múlt hónap' 26-dikán közönséges gyűlést tartván, abban a' maga hazafiai buzgóságáról és munkásságáról esmeretes Vice-Ispány *Kuzinczy Dénes* úr, a' maga betegeskedésere nézve, és *Domokos Lörincz* Fő Notárius úr, hivataljaikat letévén, a' Fő Ispányi hivatal' Administrátora Gróf *Khedey Lajos* úr ő Nagysága által, a' formális tisztújító gyűlésnek tartatásáig, az elsőnek helyébe a' Vármegyei Törvényes Tábla Assessora *Domokos Juh* úr Vice-Ispánnnyá, a' második helyébe pedig eddig volt Vice-Notárius *Tokody József* Úr Fő Notáriusá rendeltettek.

Frantzia Birodalom.

Livornó, Nov. 20-kán. Hivatal szerént való tudósításokat vévén Préfektusunk a'felől, hogy Karthagenaban és Malagában pestises és ragadó nyava ya uralkodjék, ilyen intézeteket hirdettetetti ellene: —

„Azon személyeken kívül, kik arra vannak rendeltetve, hogy a' partra kihányódó portékakra ügyeljenek, senkinek nem szabad a' tenger partjához közelíteni; nem szabad még a' marhákat is oda botsátani. Azon esetben, hogyha a' szélvész valamely hajót a' part mellé hajtána,

's mint hogy meg lehet, hogy az ilyen hajót valami más kajósok, a' kik a' Spanyol partoknál gyakran megfordúlnak, megvizsgálhatták, tehát az ilyen hajókat a' 20 napi kontumátzia helyet két annyi alá kell vetni, és az azokon lévő portékákat boretzetnek a' gőze által kell megtisztítani. Aitaljában mind azok a' hajók, melyek Spanyol Országból, Portugalliából, Gibraltárból, Majorikából, Ivicából, Szárdiniából, Siciliából, Malthából jönnek, a' Toskánai partokhoz más helyre ki nem köthetnek, hanem csak Livornóhoz, a' hol a' veszedelemhez mérsékeltetett kontumátzia alá vettetnek. Minthogy a' pestis Spanyol Országban egész a' Frantzia határig Cadequicéig elterjedt: tehát a' Korsikából és az Adgétól fogva Port-vendréig terjedő Frantzia partoktól jövő hajókat is kontumátzia alá kell vetni. A' *Maylándi Udvari Ujság* szeréit *Nizzából* ezeket írták: — "

„Minthogy a' Marsiliai Orvosi Tanátsnak hivatalszerént való ítélete azt bizonyítja, hogy a' Pestis Karthagenában és Malagában uralkodik; 's minthogy ez az ostor rettenetesen terjed, és már a' Frantzia határ szélig Rosestől nem meszsze Cadequicéig érkezett rettenetes sebességgel, 's több e' félék: tehát mind ezek a' környülállások igen nagy vigyázást parantsolnak, melyhezképpest meghatározottatott — 1)ször, hogy a' tenger partjain külömbkülömb pontokon számos katonaság és-belső tsendességre vigyázó fegyveres nép osztattassék-ki vigyázatra, a' melly fegyveres nép éjjelnappal nagy vigyázással legyen. — 2)ször. Mihelyest valamelly hajó a' parthoz talál közelíteni, vagy pedig annak szomszedsá-

gában hajótörést szenved, a' legközelébb álló strázsák azonnal löjjenek lármát az ágyukkal, és a' lármazászlót függesszék ki, ha t. i. nappal történik a' dolog. Ejtzakának idején ezen két féle jeladásokon kívül a' hegyeken lármatűzek gyújtattatnak, és a' veszedelemhez legközelébb lévő helységekkben a' harangok is megvonattatnak. —
 gyszor. A' tenger' partjára kivetett ember vagy barom holttestek, ládák, hordók, ruhadarabok, mint pestises portékák úgy nézettsenek, senki hozzájuk ne nyúljon, és valamit el ne vigyen. A' ki ezen rendelkezésekhez nem tartja magát szorosán megbüntetik.

Párisban az ágyuk' dörgése jelentette December 1-5ő napján azt, hogy a' következő napon a' Napoleon Császár megkoronáztatása' emlékezetének ünnepe fog tartatni. Déli 12 órakor ő Cs. Felsége a' thronuson ülve fogadta, a' Birodalom Princeitől, Ministerektől, a' Birodalom' Nagy Tisztjeitől, és a' Császári Udvarnoktól körülvetettve lévén, a' Szenátust. Ennek Elölülője' Gróf Garnier, az itt következő megköszönő Jelentést adta által ő Felségének, azért, hogy ő Felsége, a' Császárné megterhesülése felől jelentést tenni méltoztatott: —

„Császár! a' Szenátus a' Cs. és K. Felséged' levelének foglatját legelevenebb megilletődéssel hallotta. A' Frantzia Birodalom bételyesedni szemléli a' maga reménségét, és a' leg nagyobb Monárchát illeto isteni végzésnek szünetlenül való bámulása mellett tűnik szemébe Napoleonnak fényes tsillagja, sугáraival azon böltsöt vévén körül, melly a' ditsósség borotsyánkoszorúi és a' virtusok palmaágai által van körül köttetve.

Hányszor hoztuk-mi már a' leg nagyobb Héros eleibe a' nagy nemzet' hódolását és bámulását! Ma a' haza' atyja' eleibe hozzuk ugyan ezen népnek ohajtásait, a' melly szerentsés a' Felsőged szerentséje által, szerentsés önnön maga reménségei által, szerentsés mind azok által az érzékenységek által, mellyeket ő benne az a' Felsőges Fejedelemaszszony gerjezt, a' kit ezen nép, magamagaért és Felsőgedért szeret."

Azután Követségí audientziaadások, a' Thuilleria theatromán játék, 's a' Császári nagy szálában társasági gyűlés tartattak. A' városban közönséges világosítás volt. Minden theatromok ingyen nyílva voltak a' nézők előtt. Páris várossa 12 szegény szűzet házosított-ki, minyájo-
kat fegyverrel szolgált vitézekhez, mindeniknek 1200 Frankat adván menyaszszonyi ajándékba.

A' hadi foglyoknak költsönös kitseréttetéseket illető, de már félbeszakadott alkudozásokra nézve ilyen nyilatkoztatást adott-ki Decz. 3-dikán a' Monitör: — "

„Ezen hadakozásnak kezdetétől fogva semmi egygyezés tökélltetességre nem mehetett a' foglyoknak költsönös kitseréttetések eránt. A' mi az emberiségre nézve ilyen fontos munkának megkészlhetését megakadályoztatta, volt a' vélekedéseknek a' következő pontok eránt való külömbözések: — "

„Anglia tsak a' nemzeti Anglusokat akarja hadi foglyoknak esmérni. A' Németeket, Spanyolokat, Portugallusokat, 's a' maga egyéb szövetségeseit, a' kik az ő armádiáinak részeket tették, vagy pedig a' véllek egyesülve lévő seregeknél szolgáltak, és elfogattattak, nem akarja

a' tserének jó voltában részesíteni. Második pontját teszi a' nehézségnek az a' Capitulázió, melyet Gen. Walmoden kötött, midőn Hannoverát a' Frantzia teregnek feladta, a' midőn 17 ezer emberre telt azoknak a' Hannoveránusoknak számok, a' kik mint hadi foglyok úgy nézettek. Anglia ezeket nem akarja hadi foglyoknak megismerni, holott ezek akkór, katona szóra (parolára) elbotsáttatván, azolta közzülök a' köz katonák és tiszték nagy részint Anglus szolgálót tettek, következésképpen mind a' Capituláziót mind a' nemzetek' törvényeiket megrontották.

„Izék a' kérdések már 8 esztendőktől fogva vitattatnak. A' folyó esztendőnek Aprilisében egy Anglus Biztos jött által Morlaixbe. A' nehézségeknek elhárítatások végett elkezdődtek az alkudozások, és 8 hónapokig tartottak jó kimenetel nélkül. A' Frantzia Birodalom két fundamentomos feltételeket javasolt: — *Először*, hogy azt kell tselekedni most is, a' mi 1780-ban történt. Akkór mind két rész egyátallyában vissza adott a' másiknak minden hadi foglyokat. A' melyik kevesebbet adhatott vissza, bizonyos summa pénzt fizetett a' másiknak, egyezés szerént. — Másodszor, minthogy az elsőt elfogadni nem akarta Anglia, azt javasolta a' Frantzia birodalom, hogy főt főért, embert emberért adjanak vissza, rangjok szerént, akár mi nemzetbeliek, Spanyolok, Portugallusok, akár Németek legyenek. Agra is kész volt a' Frantzia Birodalom, hogy azokat a' 20 ezer Spanyol hadi foglyokat is elfogja botsátani, a' kik a' tserén feljúl nálla maradnak. Nyoltz hónapok teltek-el ezen utól-

só feltétel felett való alkudozásban. Azt tette Anglia, hogy elfogadja ezen feltételt, és azt lehetett gondolni, hogy már vége van az alkudozásnak, midőn azonközben Angliának alkudozásából kisugárlottak az ő valóságos célzásai. Altal láttuk, hogy midőn a' feltételt elfogadta, csak tört akart nekünk vetni. Ugy akart tselekedni, hogy elébb csak az Anglusokat tserélje vissza; t. i. vissza akart nekünk annyi Frantziát adni, a' minnyi Anglus nállunk hadi fogságban van, 's azután midőn az idő elkövetkezett volna, hogy a' Spanyolokért, Portugallusokért, és Németekért is Frantziát adjon vissza, fogást keresett volna a' tserének félbeszakasztására, 's azon 20 ezer Frantziákat, a' kik még ekkor Angliában találtattak volna, tovább is ott tartóztatva volna hadi fogságban. Csak egyszer a' nemzetebélieket vissza kaphatta volna, nem gondolt volna Anglia azután a' Spanyolokkal és egyebekkel. Ez a' keletzte igen goromba volt. Anglia réa állott a' közönséges tserének munkába leendő vételére, azonban fenntartotta magának azt a' módot alattomban, hogy mihelyest egyszer a' Frantzia országban lévő nemzeti Anglusokat Londonban lenni szemlélheti, a' tserét azután azonnal félbe szakaszthassa, minthogy a' Frantziáknaál hadi fogságban lévő Spanyolokat nem tartotta volna méltóknak arra, hogy azokért a' még Angliában talátatandó Frantziákat vissza bótsássa. Minden egyéb feltételeket helybe hagyott Anglia, főt főért, embert emberért, tisztet tisztért grádits szerént; csak arra nem állott réa, hogy a' tseré, egyszermind történjék; az Anglusokat leg elébb kívánta vissza,

Mihelyest a' Frantzia birodalom ilyen mértéket akart felvétetni, hogy Anglia minden 1000 Anglusért és 2000 Spanyolért, 3000 Frantziát küldjön haza a' fogságból, azonnal elvetették az Anglus alkudozók az álotzát, 's a' többi.

Spanyol Ország.

Gibraltárban is jelengetni kezdette volt magát ez a' kedvetlen vendég, a' ragadó nyavalya, melyre nézve itt is nagy vigyázással vannak el-lene az Anglusok. Néhány katonák, a' kik el-kapták a' nyavaját, azon lakosokkal egyetem-ben, kiknek házaiknál szálláson voltak, a' vár-ból azonnal kivittettek. Egy nagy üres helyen a' melly neutrális vidéknek neveztelik, sátorok állittattak-fel, és minden szükséges eleséggel és egyéb készületekkel megrakattattak, hogy mind azok, a' kik felől legkisebb gyanú leszen, a' másokkal való legkisebb közösülés nélkül ott lakjanak szoros vigyázat alatt. Néhány katonák és barátok már meghaltak ezen ragadó nyava-lyában, mellyet ott közönségesen hideglelésnek neveznek. A' templomoknak és Synagogáknak ajtaik bezárattattak, azért, hogy még ezekben se lehessen módja a' nyavalyának az elraga-dásra, és terjedésre. Hogy a' katonáknak a' vá-rosi néppel való közösülését annyival inkább meg lehessen akadályoztatni, és a' nyavalyák-nak a' katonák közzé való békapását meggátol-ni, tehát a' város külömbkülömb részei elsza-kasztattak közfalak által egymástól.

Portugallia.

A' *Párisi Monitor* egész historiáját kiadta a'

napok' sora szerint a' Frantzia armádia' táborozásának az álta, hogy az, a' Spanyol határokról a' Portugalliai határokra bélépett, a' melly azoknak kedvéért, a' kik olvasni kívánják, egy dióhajba szoritva itt következik: —

„ *Almeida* mellől Sept. 15-dikén indúlt-meg a' Fr. armádia a' Portugalliába való bényomulásra. *Almeidának* elesése után az Anglus armádia az *Alva* vize megett lévő megtámadhatatlan tanyában szállott-meg. A' miéinknek a' *Mondégó* volgyébe való bényomulások arra indította az Anglusokat, hogy ezen víznek bal partját elfoglalják. Az *Eszlingi Hertzeg* ugyan ezen víznek jobb partján folytatta útját *Coimbra* felé. Sept. 21-dikén ezen víznek bal partján már összeszatolta volt armádiájának három Osztályait *Viseu* körül, de nem folytathatta útját, mivel az ostromágyuk után kénytelenítettett várakozni. Az Anglusok használták az alkalmatosságot; az alatt míg a' miéink várakoztak, a' *Mondégó* jobb partjára által jöttek, és a' *Busacó* hegyeit, mellyek *Coimbrát* fedezik, elfoglalták, csak *Generális Hillt* hagyván a' *Murcella* hídjánál hátra. Sept. 24-dikén az Anglus hátuljáró tsapatra találván seregeink, 110 embert elfogtak belőlle; 26-dikban a' *Busacó* hegyeinek recognoscírozásában foglalatoskodott fő vezérünk. Ezen hegyek 100 és 200 ölnyi magasságú gránit-köböl álló bértzek, mellyeknek teteik fegyveresekkel voltak megrakva; 26 ezer Anglus és 30 ezer Portugallus állott rajta. Fő vezérünk arra határozván magát, hogy az ellenségnek ezen kemény tanyáját megkerülje, néki arra hat napok kívántattak. A' nagy próba szerentsésen ütött-ki egyéberánt,

tsakhogy Grainborge és Simon nevű Generálisaink az 6 tüzességekben igen messzire előnyomúlván, nem segítettettek, és Generális Simon két goiyobis által megsebesítettén, valami 100 Frantziákkal együtt elfogattatott. Az armádia azonközben tovább nyomúlt. Generális St. Croix, mint vezető, Mealhadánál, a' Coimbrától Oportó felé menő útnál, a' Duero mellett egy ellenséges Osztályra találván, azt megverte, 100 embert megölt 5 százat elfogott. —

„Oktober' 1-ső napján a' miéink Coimbrába bémenvén, Wellington magát sebességgel visszavonta. A' mi vesztségünk a' Busacói tsatában valami 200 elesett és 1200 vagy 1500 megsebesedett emberből állott: az ellenség' vesztese is réá mehetett éppen annyira. Coimbrába való bémene-
 netelünkör az ellenség a' Mondegó bal partján állván, előremenő tsapatunkra ágyuzott. Oktober 4-dikétől fogva 11-dikéig a' Lisbona felé való előbbnyomulásban foglalatoskodtak seregeink. Az eső meg nem állott 6 napok alatt. Fő vezérünk hijába iparkodott ütközetre venni az ellenséget, a' melly sokkal okosabb, hogy sem ütközetbe botsátkozzék külömben, hanemha hozzájárullhatatlan kösziklákra fészkelhette-fel magát. Az ellenségnek ezen hátrálásaközben 500 embert fogtunk-el, felerészint Anglust felerészint Portugallust. Valami egyetnemértés, és egy vigyázatra rendeltetve lévő seregnek hibás fordúlása miatt történt, hogy a' Coimbrai betegházunkban valami 15 vagy 16 száz sebeseinket, onnét lett eljövetelünk után 4 napokkal, valami 2000 emberekből álló, tartományi katonák elfogták. —

„Armádiánknek egész célja csak a' lévén már most, hogy az Anglus armádiát, minekelőtte a' Lisboa előtt lévő kemény tanyájába juthatna, béérhesse: erre nézve 12-dikben Alenquerig mentünk; ekkör az Anglusok jobb szárnyokkal a' Tágus partján Alhandrán il, bal szárnyokkal a' tenger' partján a' Sisandró vizének abba való befolyásánál állottak, melyhez képest 10 mértföldnyire nyúlt-el a' linéjok mindenütt sántzok által lévén fedeztetve. Az odamenő kevés utak ágyukkal voltak megrakattatva. Fő vezérünk úgy szállította-meg seregeit, hogy 4 óra alatt akár mikor össze gyűjthesse. Bal szárnyát a' Tágus mellé Villa Francához, jobb szárnyát Ottához és Villa Novához, derekát Sobrálhoz helyeztette. Egy Dragonyos osztály jobb szárnyát fedezi a' Sisandrónál álló ellenséges lovasság ellen. Thomárt elfoglaltatta a' közösülésnek fenntartása végett. A' tartalékokat Santerem várába rendelte. Oktober 12-dikén történt, hogy Generális St. Croix a' tenger' partján recognoscirozásban foglalatokodván, egy ellenséges golyobis által megöletett.

„Az Anglusok ijesztés által uralkodnak Lisbonában; Nemessel és Polgárral egyenlő keménységgel és megvetéssel bánnak; özszeesküvéseket költének; tömletteznek; számkivetnek, és elfogdoznak mindent, a' ki hazája' sorsát síratja. Az eleség igen drága. Noha nyilván van előttök a' tenger, még is éhelhalás rettegteti a' lakosokat. Almeidától fogva Alenquerig nem talált az armádiánk 2000 Portugallus lakosra, a' kik mind oda hagyták a' városokat és falukat a' Wellington ijesztő rendelése miatt, a' ki kihirdettette halállal való büntetés alatt, hogy a' lakosok, mihel-

lyest a' Fr. seregek közelitének, honnyaikból azonnal eltávoznak, 's a' mit lehet mindent magokkal vigyének, a' mit pedig el nem vihetnek, elégessék vagy a' vízbe vessék. A' malmokat összerontatva, a' bort az útzákon folyva, a' gabonát égve, sőt a' házi butort is összerontatva találtuk. Lovat, szamarat, tehenet, ketskét nem találtunk egyet is. A' hátulmenő Anglus seregek semmivé tettek mindent, még falut is sokat felégették. Seregeink élelme a' kétszer-sült (Zwieback), és az őket kísérő nagy számú baromtsordák; a' hova lehet még számlálni a' nyers kukuritzát, babot, zöld káposztát, és szőlőt, melyekkel ez a' föld igen bővölködik. Hogy fogyatkozást szenvednének katonáink, tellyességgel nem lehet erősíteni. A' Busacói verekedés után még több segedelem kútfőkre találtunk. A' Coimbrai környékekre 's kivált a' Tágus terményeny mezejére véletlen érkezhén seregeink, itt nem volt ideje az ellenségnek a' vidék' elpusztítása. Villa Frankában nagy magazinumokat, kiváltképpen sok árpát és búzát, 's a' Tágus partja mellett sok Indus portékat, riskását, tükört, kavét, rhumot, 's egyebet találtunk. A' Portugallusok eledele nagyobbára riskása, kukuritza, bab, olaj, és hal lévén, ezeket annál nagyobb bőséggel találtuk. Utoljára a' Thomári térségeken és a' Tágus' szigetein is számos baromtsordákra találván, azokat elhajtattuk. A' malmokat 12 napok alatt helyreállítván, a' Regementeknek 20 napok alatt kiosztattuk, 's azután kenyeret is kapott naponként a' katona. Még arra is vigyáztunk, hogy némely völgyes vidékeket a' hátul érkező katonaság' kedviért megkíméltessük, hogy azoknak is legyen mit egyenek. —

„Mind ezeknek a' környülállásoknak előbeszélése elégségesen megtzáfolja az Anglusoknak azon ditskedéseket, mely szerint ők a' Frantzia armádiát már két hónapoktól fogva éhelhalással fenyegetik. Betegünk alig van 1200; tábori orvosok' dolgában sints fogyatkozásunk, ha szintén Santeremben 15-töt elvesztettünk is. Lovaságunknak ezen földön nem sok módja van a' verekedésre; a' fegyveres parasztok sok kárt tehetnének benne a' vágásos helyek miatt.“

Ezen előadás mellé igen illik a' következő Anglus tudósítás, mellyet ugyantsak a' Párisi Monitör hirdetett-ki a' Londoni levelekből: —

„A' leg újabb leveleink, mellyeket Portugáliából vettünk, nem ígérnek dolgainknak ezen országban olyan szerentsés kimenetelt, mint az ezelőtteniek. Altal kezdjük látni a' Massena segedelem-kútfejeit. A' Frantzia seregek nem halnak-meg éhen. A' Beira termékeny tartománya nyilván van előttük. Azon reménségünkben, hogy a' Massena armádiájának magát az eleségbéli szükség miatt vissza kellene vonni, nem telyesedett-bé, pedig ezt maga Wellington is reménelte. Ő írta volt utolsó levelében, hogy Massena tsak éppen annyi földet tartana elfoglalva, a' hol az armádiája tanyázik, és minden Lisbónai levelek azt erőssítik, hogy a' Frantzia seregekben inség, éhség, és betegség uralkodna. *Massenának* azonközben elég ereje van arra, hogy háta megett 100 mértföldnyire fegyveres csoportokat küldözzön széllyel, míg az alatt az ő fő armádiája Lisbónától 30 mértföld távolságra tanyázik, és míg *Loison* egy elvált tsapattal *Sobreira Formosa* mellett áll vigyázaton, Lis-

bonától 140 mérföldnyire. Ha az Anglus és Portugallus seregek erejébe bíznak, miért nem vágják-el a' Frantzia fő armádia és a' Loison messze lévő tsapatja között a' közösülés' útját, az által, hogy *Thomást* a' Frantziáktól elvennék? Bizonyos az, hogy Massena ezen egész hosszú lineában dolgozik, a' nélkül, nagy egyesült seregeinknek mozdulásaiktól félne. *Massena* feles magazinumokra talált *Coimbrában* és *Figuerában*, mellyeknek elvitettetésekre vagy felégettésekre a' miéinknek nem volt idejek. Akár hol vegye azonközben Massena a' maga armádiájának kívántató eleséget, elég az ahoz, hogy annak oly sokáig való megállhatását, magának *Wellingtonnak* is nem tsudálni lehetetlen. A' *Lisabonba* közelébről béhozott Frantzia hadi foglyok képe is azt mutatja, hogy nem szenvedtek éhséget. " BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Brittonia.

A' Király' betegségét illető két leg utólsóbb *Bulletinek* ezek voltak: — "

„*November 29-dikén.* A' Király ma estve nintsen olyan jól, mint ma reggel volt.

„*November' 30-dikán.* Ő Felsége ma mintegy olyan forma állapotban van, mint tegnap volt. "

Rénusi Szövetség.

A' *November 17-dikén* kijött *Monitör Párisban* azt jegyzette volt meg, hogy a' *Hamburgumi* kereskedők az új vámlaistrom szerént tsaknem 2 millió Frankot köteleztetnek fizetni a' nállok találtató *Indus portékákért.* Hanem ezen jegyzést mingyárt más nap vissza vévén a' *Párisi* nevezett újság, úgy jobbitotta-meg azt, hogy tsak

egyetlen egy Hámburgi kereskedő majd 2 millió Frankot tartozik a nálla feljegyeztetett portékákért, az új vámlétszám szerint letenni.

Azt a pontosságot, mellyel Pruszszia az Angliai és Indus portékák eránt tétetett intézeteket végrehajtatja, igen dicséri a Monitör, méltán is, mert hogy Pruszszia is ily szoros követőjévé legyen az Anglus kereskedés ellen felvételt Európai Systemának, ezt, mint sok levelek megjegyzik, egyúttalában nem gyanithatta volna Anglia Pruszszia felől.

Lübeck városában nem régen ismét megújított igen szorosan az a rendelés, hogy a mostan folyó történetek felől való illetlen beszédektől, s vélekedésének szóval való kijelentésétől, magát minden ember megtartóztassa.

BCU-Cluj / Central University Library Cluj
Elegyes Jegyzések.

A' Bavariai Király két Universitásokat hagyott-meg a' maga országában, a' Landshutit, és Erlángait. Ezeket tökéletes lábra állittatja.

A' Westphaliai 'Sidók Consistoriuma, a' maga egyéb új intézetei között egy imádságot is szabott a' 'Sidó gyülekezetek' eleibe, mellyben egyebek között ezen nevezetes kifejezések is előfordúlnak: — „Fedezzed ó Isten a' te mindenhatóságodnak paisával, Napoleon Jeromosnak, a' mi szeretett Monarchánknek felkenetett fejét, a' ki a' mi legörbedett nyakunkról az elnyomattatásnak ezer féle jármát, szeretettel levette, és égő sebeinket enyhítő olajával meggyógyította, s a' többi. — Ezen imádságot minden innepnapokon elmondani tartoznak a' Rabbik német nyelven a' magok Synagogáikban.